

[Lasse Budtz.]

Det burde ikke undre nogen, at det i længden måtte føre til en folkerejsning. Den var i øvrigt i starten mindst lige så meget nationalt som kommunistisk inspireret i Vietnam, bl. a. fordi genforeningsspørgsmålet spillede den store rolle, jeg har nævnt.

Det er ikke utænkeligt, at både et Cambodia og et forenet Vietnam kan udvikle sig til et relativt uafhængigt område, om end kommunistisk domineret. Dels fordi man hverken i Cambodia eller Vietnam eller for den sags skyld i Laos ønsker at erstatte den ene form for afhængighed med den anden, men også fordi spændingen mellem Kina og Sovjet, kampen mellem disse to lande om at opnå den dominerende indflydelse, simpelt hen kan medføre, at de tre sydasiatiske lande ønsker at leve med deres egen form for socialisme som f. eks. Jugoslavien i Europa. Det kan ende i en tilstand, der nærmer sig den neutralitet og den alliancefrihed, som PRG taler om, men chancen herfor er større, hvis vi ikke vender ryggen til dem, og derfor bør Danmark hurtigst muligt anerkende PRG, som jeg sagde før.

Må jeg blot nævne til sidst, at troværdighedsproblemet har været diskuteret ganske overordentligt, spørgsmålet om Amerikas troværdighed. Jeg tror, at man i Europa ånder lettet op over, at Amerika trækker sig ud af det. Til gengæld tror jeg, at Europa vil fortsætte samarbejdet i fuld troværdighed med Amerika, bl. a. fordi det er i Amerikas og i Europas interesse. Jeg tror, vi må fortsætte dette samarbejde, dels af hensyn til afspændingen, dels af hensyn til vores alliancer. Jeg tror ikke, at vores forhold til Amerika, vores opfattelse af Amerikas troværdighed på nogen måde skades af den amerikanske tilbagetrækning fra Vietnam, af den kendsgerning, at Amerika har tabt krigen i Vietnam. Jeg tror, det letter.

Guldberg (V):

Ved adskillige lejligheder har et betydeligt flertal her i folketinget fastslået en bred enighed om dansk udenrigspolitik, og den har også omfattet socialdemokratiet. Det vil jeg håbe den bliver ved med.

En af forudsætningerne for den brede enighed er, at vi er solidariske i vores alliancer, at vi holder vores aftaler, og at vi ikke ensidigt lader os engagere i andre landes

indbyrdes konflikter ud over det, der følger af vore aftaler og forpligtelser.

Skal balancen og enigheden opretholdes, er det ikke tilstrækkeligt med forsigtigt og omhyggeligt formulerede officielle udtalelser eller redegørelser. Den her foreliggende redegørelse og andre officielle tekster kan ikke bedømmes uafhængigt af de udtalelser, som statsministeren og udenrigsministeren kommer med ved andre lejligheder. Balance og grundlag for enighed og sammenhold udtrykkes ikke ved, at neutrale erklæringer deles i en halvdel, der behandles med velbehag, og en anden, der behandles med ubehag.

Der er ingen tvivl om, at der er folk i Nordvietnam, der har set deres kamp som en frihedskamp, først mod franskmænd, så mod japanere, så igen mod franskmænd og så mod amerikanere.

Der er heller ingen tvivl om, at der er folk i Sydvietnam, der har set amerikanerne som befriere fra en fremmed besættelsesmagt og som dem, der søgte at sikre befolkningen mod kommunistisk diktatur, mod terror og guerillakrig.

Tidspunktet for at dømme og fordømme er ikke kommet. Krigen er forbi, Nordvietnam har erobret Sydvietnam, og statsministeren og udenrigsministeren kan spare sig deres spekulationer om anerkendelsestidspunktet. Kun tiden vil vise, om der bliver tale om en befrielse eller en undertrykkelse. Bliver det nye Vietnam et lukket samfund som andre kommunistiske samfund? Bliver det et diktatur, hvor ytringsfriheden og menneskerettighederne ikke bliver respekteret, og hvor kontakten med omverdenen er så lille, at der ikke er muligheder for at vide noget om, hvorvidt det er tilfældet? Eller bliver det, når krigstilstanden er forbi, gradvis til et åbent samfund med kontakt til omverdenen, med frie valg, med ytringsfrihed og respekt for menneskerettighederne? Før vi kender svaret herpå, kan vi ikke give tilslutning til at dømme eller tage parti.

I Cambodia gik jerntæppet ned. Vi ved endnu ikke, om det bliver nede, og heller ikke, hvad der sker i Vietnam.

Der kan imidlertid være grund til at minde regeringen og socialdemokratiet om, at netop dette spørgsmål af os selv er fremhævet som afgørende for den europæiske sikkerhedskonferences fremtid.

Jeg skal også minde om, at USA er vores